

Anna Pięta-Szawara

**SPRAWOZDANIE
Z I OGÓLNOPOLSKIEGO SEMINARIUM NAUKOWEGO NT.
ROZWAŻANIA NAD ISTOTĄ POLITYKI I POLITYCZNOŚCI
(RZESZÓW, 22 KWIETNIA 2013 R.)**

I Ogólnopolskie Seminarium Naukowe, obradujące pod hasłem „Rozważania nad istotą polityki i polityczności”, odbyło się 22 kwietnia 2013 r. w siedzibie Katedry Politologii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Zostało zorganizowane przez Zakład Teorii Państwa, Prawa i Polityki. Zgromadziło reprezentantów pięciu krajowych ośrodków naukowych: Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Uniwersytetu Rzeszowskiego.

W czasie obrad, które odbyły się w sali Czytelni Katedry Politologii, zgromadzeni wysłuchali dziesięciu referatów. Uczestnicy obradowali w trzech sekcjach. W pierwszej, prowadzonej przez dr Annę Pięć-Szawarę, prelekcje wygłosili: mgr Piotr Gugała – *Między cybernetyką a polityką, czyli o filozofii politycznej Bronisława Ferdynanda Trentowskiego*, student Dominik Wysocki i stud. Piotr Chmielewski – *Czy polityka jest etyczna? Rozważania nad aktualnością myśli filozoficznej Niccolo Machiavellego* oraz stud. Remigiusz Chęciński i stud. Julia Chęcińska – *Demokracja bezpośrednia a polityka*.

Mgr Piotr Gugała przybliżył istotę polityki w ujęciu Bronisława Trentowskiego, XIX-wiecznego polskiego filozofa, twórcy koncepcji zwanej różnojednością. Wyjaśnił, w jaki sposób Trentowski rozumiał pojęcia cybernetyki i filozofii polityki, oraz wykazał, jak na przestrzeni czasu zmieniło się ich definiowanie. Zdaniem autora, pomimo upływu prawie dwustu lat od wykrystalizowania się myśli filozoficznej Trentowskiego, nie uległa ona dezaktualizacji i pozostaje przydatna w rozważaniach nad współczesną polityką.

Referat stud. Piotra Chmielewskiego i stud. Dominika Wysockiego został poświęcony wybranym koncepcjom Niccolo Machiavellego, na podstawie których autorzy chcieli uzyskać odpowiedź na pytanie: czy polityka jest etyczna?

W tym celu zaprezentowali zarys myśli włoskiego filozofa, dotyczącej jego rozumienia polityki, państwa i władzy oraz wskazali wybrane przykłady nawiązania do niej we współczesnej praktyce politycznej w Polsce i na świecie. Na tej podstawie ocenili, że machiawellizm wciąż nie stracił na swojej aktualności.

Stud. Julia Chęcińska i stud. Remigiusz Chęciński przedstawili związki i relacje pomiędzy polityką a demokracją bezpośrednią. Przeanalizowali znaczenie obu pojęć w różnych ujęciach, ustalili ich cechy charakterystyczne oraz zaprezentowali rozwój i narzędzia demokracji bezpośredniej w wybranych państwach nowożytnych i współczesnych. W dalszej części referatu autorzy starali się wykazać, dlaczego w praktyce politycznej nastąpiło odejście od tej formy sprawowania władzy.

W czasie drugiej sekcji, obradującej pod przewodnictwem dra Przemysława Maja, uczestnicy seminarium wygłosili pięć referatów: dr Michał Pienias – *Kształtowanie się tożsamości programowej europejskiej socjaldemokracji na przykładzie analizy programów wyborczych Partii Europejskich Socjalistów z 2004 i 2009 roku*, dr Dominik Szczepański – *Zasadnicze kierunki polityki gospodarczej w programach Unii Demokratycznej, Unii Wolności i Partii Demokratycznej demokraci.pl*, mgr Agnieszka Strykowska – *Komunikowanie polityczne ludowców w Drugiej Rzeczypospolitej*, stud. Tymoteusz Mądry – *Poglądy lewicy na państwo i politykę – rys historyczny* oraz dr Tomasz Koziełło – *Idea polityki suwerennej w koncepcjach politycznych Ligi Polskich Rodzin*.

Dr Michał Pienias zajął się ustaleniem źródeł tożsamości ideologicznej europejskich socjaldemokratów na podstawie analizy programów wyborczych Partii Europejskich Socjalistów z 2004 i 2009 r. Została ona przeprowadzona według metody Manifesto Research Group, stworzonej na podstawie koncepcji Davida Robertsona. Autor zdefiniował pojęcia tożsamości jednostkowej oraz zbiorowej i na ich podstawie ustalił, czym jest tożsamość programowa partii politycznej. Jego zdaniem – poza programem oraz aprobowanymi wartościami – składają się na nią także tożsamości jednostkowe członków określonego ugrupowania. Przeprowadzone badania pozwoliły na zaprezentowanie katalogu najważniejszych wartości, zawartych we wskazanych programach wyborczych.

Dr Dominik Szczepański scharakteryzował zasadnicze kierunki polityki gospodarczej, proponowane przez Unię Demokratyczną, Unię Wolności i Partię Demokratyczną demokraci.pl. Dokonał analizy dokumentów programowych wymienionych ugrupowań, na podstawie których wykazał, że zarówno UD, jak i jej sukcesorka – UW, opowiadały się za nowoczesną gospodarką wolnorynkową, wspartą dbałością o ekologię, co podkreślała zwłaszcza PD. W konkluzji stwierdził, że większości ich postulatów programowych nie zrealizowano w praktyce, co potwierdza tezę o nikłym znaczeniu środowiska liberalno-demokratycznego w Polsce w latach 1991–2009.

Mgr Agnieszka Strykowska rozpoczęła wystąpienie od wyjaśnienia pojęcia komunikowania politycznego. Zdefiniowała go jako proces kreowania, przekazywania, odbierania oraz interpretowania treści politycznych pomiędzy nadawcą i odbiorcą, za pomocą odpowiednich technik i środków. Zaznaczyła, że komunikowanie polityczne ludowców w okresie międzywojennym podlegało znaczącej ewolucji, ponieważ początkowo rozmyty proces komunikowania stopniowo ulegał ujednoczeniu. Referentka wyjaśniła także, kto tworzył komunikaty polityczne ludowców, w jakim celu były one formułowane oraz kto był ich adresatem.

Referat stud. Tymoteusza Mądrego dotyczył ewolucji lewicowych koncepcji państwa i polityki. Prelegent rozpoczął od omówienia poglądów Karola Marksa i Fryderyka Engelsa, prowadząc swój wywód aż po prezentację założeń ideowych nowoczesnej lewicy XXI wieku. Starał się przy tym wskazywać na stereotypy dotyczące lewicowej myśli politycznej, wyjaśniając ich genezę oraz przekłamania w nich zawarte.

Dr Tomasz Kozięłło swoją prelekcję poświęcił analizie głównych wymiarów suwerennej polityki państwa polskiego w ujęciu Ligi Polskich Rodzin. Wyjaśnił, w jaki sposób wskazane ugrupowanie traktowało suwerenność i jak widziało jej realizację w praktyce politycznej. Zaznaczył, że zdaniem przywódców LPR właściwe urzeczywistnienie wskazanej idei przyczyniłoby się do rozwoju państwa polskiego na płaszczyznach: społecznej, ekonomicznej i kulturowej oraz przyniosłoby wyraźny wzrost znaczenia politycznego.

W trzeciej sesji, prowadzonej przez dra Tomasza Kozięłłę, zgromadzeni wysłuchali czterech wystąpień: dra Grzegorza Maronia – *Treści konfesyjne w dyskursie polityczno-prawnym na przykładzie uchwał okolicznościowych Sejmu i Senatu RP*, dr Anny Pięty-Szawary – *Współczesne teorie elit*, dra Przemysława Maja – *Polityka i polityczność w Internecie* oraz dra Artura Łuszczyńskiego – *Prawo, polityka i ich filozofia, czyli o zasadności posługiwania się terminami względnie utrwalonymi*.

W swoim referacie dr Grzegorz Maroń skoncentrował się na problematyce treści konfesyjnych, zawartych w uchwałach okolicznościowych Sejmu i Senatu RP. Zaliczył do nich wypowiedzi dotyczące szeroko pojętej wolności religijnej, w wymiarze jednostkowym i zbiorowym, zawarte w 21 uchwałach Senatu i 26 uchwałach Sejmu, przyjętych od 17 października 1997 r. do 30 kwietnia 2013 r. Przeprowadzone badania wykazały, że choć głosowania w sprawach uchwał zawierających treści konfesyjne nie wywoływały znaczących animozji politycznych, to jednak sama treść tego typu projektów niejednokrotnie rodziła dyskusje parlamentarne.

Dr Anna Pięta-Szawara zaprezentowała założenia elitarystycznego paradygmatu badawczego służącego wyjaśnianiu struktury procesu sprawowania

władzy politycznej. Omówiła klasyczną teorię elit, sformułowaną przez Gaetano Moskę oraz Vilfredo Pareto. Zaznaczyła, że w odpowiedzi na ich koncepcje, opierające się na przekonaniu o istnieniu w każdym społeczeństwie jakiejś grupy rządzących, od lat pięćdziesiątych XX wieku zaczęły pojawiać się nowe interpretacje elityzmu, modyfikujące wspomniane wcześniej założenia. Ich autorami byli m.in. Harold Dwight Lasswell, Charles Wright Mills, John Higley oraz George Lowell Field.

Referat dra Przemysława Maja został poświęcony charakterystyce stopnia konfliktowości sieci Internet. Prelegent swoje rozważania skoncentrował na wskazaniu różnych rodzajów konfliktów pojawiających się w sieci, argumentując, że polityzacja tego obszaru będzie rosła wraz z upływem czasu z uwagi na rozwój internetyzacji, bezpośredniość przekazu oraz ograniczoną możliwość kontrolowania treści.

Ostatnie wystąpienie, dra Artura Łuszczynskiego, przybliżyło zgromadzonym dyskusyjnie kwestie terminologiczne z pogranicza prawa i politologii. Referent opowiedział się za koniecznością precyzyjnego definiowania pojęć naukowych po to, aby móc właściwie dociekać istoty badanych zjawisk. Upatrując genezy terminów: prawo i polityka w starożytności, stwierdził, że niezbędne jest przywracanie im klasycznych znaczeń, argumentując, że to na ich fundamentach opiera się całość ludzkiej kultury.

Wystąpienia prelegentów wzbudziły duże zainteresowanie uczestników seminarium. Podjęto dyskusję nad wieloma z poruszonych zagadnień. Na zakończenie odbyło się podsumowanie obrad w poszczególnych sekcjach.

**REPORT NATIONAL RESEARCH SEMINAR
REFLECTIONS ON THE NATURE OF POLICY AND POLITICS
(RZESZOW, APRIL 22, 2013)**

Słowa kluczowe: seminarium naukowe, polityka, polityczność.

Key words: research seminar, policy, politics.

Streszczenie

W dniu 22 kwietnia 2013 roku odbyło się w siedzibie Katedry Politologii Uniwersytetu Rzeszowskiego I Ogólnopolskie Seminarium Naukowe, obradujące pod hasłem „Rozważania nad istotą polityki i polityczności”. Zostało zorganizowane przez Zakład Teorii Państwa, Prawa i Polityki. Zgromadziło reprezentantów pięciu krajowych ośrodków naukowych: Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Uniwersytetu Rzeszowskiego. W czasie obrad, które odbyły się w sali Czytelni Katedry Politologii, zgromadzeni wysłuchali dziesięciu referatów. Uczestnicy obradowali w trzech sekcjach.

Summary

On 22 April 2013 was held at the headquarters of the Department of Political Science of the University of Rzeszów-I National Scientific Seminar, which met under the slogan „Considering on the nature of policy and politics.” It was organized by the Department of Theory of State, Law and Policy. It brought together representatives of five national research centers: University of the Jagiellonian University, Adam Mickiewicz University in Poznan, Lodz University of Maria Curie-Skłodowska University in Lublin and Rzeszow State. During the meeting, which took place in the hall of the Department of Political Science Reading Room, gathered heard ten papers. Participants debated in three sections.